

Discussienotitie raad GEHEIM

6 februari 2024

Inleiding

In de geheime raadsvergadering van 19 december 2023 is gesproken over de eerste reactie van het college op het plan van aanpak dat Chemours heeft aangeboden als reactie op het tussenvonnis van de rechtbank Rotterdam van 27 september. Door de rechtbank werden de gemeenten in het gelijk gesteld, in die zin dat de uitstoot van PFOA in de periode 1 juli 1984 tot 1 maart 1998 door de rechtbank als onrechtmatig jegens gemeenten is beoordeeld. Los hiervan oordeelde de rechter dat Chemours aansprakelijk is voor het vervuilen van de gemeentelijke gronden en verantwoordelijk is voor het saneren of compenseren van de schade.

Deze eerste reactie heeft het college geformuleerd als onderdeel van het juridische traject van de vier gemeenten en het bedrijf.

Tijdens de raad is een motie aangenomen met de volgende tekst en overweging:

*"De raad in een bijeenkomst uitgedaagd moet worden om richtinggevende uitspraken te doen over het doel van de onderhandelingen met Chemours zodat het college met ruime aanwijzingen vanuit de raad op pad kan richting deze onderhandelingen;
Het daarmee beoogde doel is om vast te stellen welke verwachtingen de volksvertegenwoordigers in onze stad hebben voor de onderhandelingen met Chemours."*

In de voorbereidende geheime commissievergadering op 12 december is besloten dat er twee extra commissievergaderingen worden ingepland:

- Een technische briefing waarin OZHZ uitleg geeft over de beheerssystemen op het terrein van Chemours en bij de Stort van Troost. Hierover is eerder informatie voor de raad opgesteld die aan het dossier wordt toegevoegd. Hiervoor is inmiddels een datum gepland.
- Een "benen-op-tafel"-sessie in beslotenheid, waarin de raad uitwisselt met het college wat in deze situatie recht zou doen aan [REDACTED]. Het zwaartepunt van deze sessie ligt op alle aspecten die niet in dit raadsvoorstel aan bod komen: sociale aspecten, uitlegbaarheid, communicatie, rechtvaardigheid. Voor de inhoudelijke invulling doet de wethouder nog een voorstel aan de agendacommissie.

Opbouw notitie

Deze notitie biedt een handvat voor het voeren van het gesprek tijdens de "benen-op-tafel" – sessie en gaat in op de motie. Achtereenvolgens komen de bestuurlijke verantwoordelijkheid (rol college en raad) en dilemma's aan bod. Aan de hand van dilemma's kunnen we in gesprek.

Dit gesprek is een vervolg op:

- [Beeldvorming: Rol raad in dossier, een bestuurskundig perspectief](#) met gast Ira Helsloot
- [Oordeelsvorming Chemours](#) en collegememo ['Bevoegdheden en taken rondom dossier Chemours'](#)

Duiding

Het college duidt de discussie in de raad als een behoefte om het vraagstuk niet alleen in juridische zin te behandelen maar ook vanuit het perspectief van de maatschappelijke impact van de vervuiling door Chemours. Gezien de jarenlange vervuiling door dit bedrijf en de gevoelens dit heeft losgemaakt en nog steeds oproept in de samenleving kan het college zich goed in deze behoefte verplaatsen.

Bestuurlijke verantwoordelijkheid college en verantwoordelijkheid raad als volksvertegenwoordigend orgaan

1. Rol college

In het licht van de onderhandelingen met Chemours is sprake van een [REDACTED]. Het college realiseert zich echter in hoge mate welke gevoelens de vervuiling door DuPont/Chemours heeft losgemaakt en nog steeds losmaakt in de Dordtse samenleving en begrijpt deze ook. Binnen de mogelijkheden die het college heeft zet het college zich in om voor een schone en veilige leefomgeving voor onze inwoners te zorgen. Dit willen we bereiken in samenwerking met alle overheidslagen en relevante professionele partners. Op korte en (middel)lange termijn willen we de volgende resultaten bereiken:

- Op plaatsen waar PFAS schade heeft aangericht, moet dit worden opgeruimd. Dit geldt ook voor andere schadelijke stoffen, afkomstig van Chemours, die mogelijk door nader onderzoek aan het licht komen.
- Indien niet kan worden opgeruimd, dan willen we een schadeloosstelling, voor zowel de eigen gronden van de gemeenten als voor de inwoners.
- We willen zo snel als mogelijk nul-uit-de-pijp.
- We houden het bedrijf en de vergunning scherp in de gaten. Daarbij legt het college ook een relatie met de lessen die getrokken zijn uit het OVV-rapport, waarvan de meest pregnante les is: werken vanuit het voorzorgsbeginsel.
- We zijn alert op de afspraken die met Chemours zijn gemaakt op het functioneren en behouden van het grondwaterbeheersysteem op de locatie zelf.
- We voeren een lobby om het gebruik van PFAS te verbieden, landelijk, Europees en mondiaal.
- We willen zicht hebben op de gezondheidseffecten, op korte en lange termijn.
- Adequate communicatie met en informatie aan inwoners.

De inzet van ons college, en van de colleges van Molenlanden, Sliedrecht en Papendrecht is op hierop gericht en daar werken wij dagelijks aan op het niveau van de gemeenten, de regio, de provincie en het rijk.

2. Rol raad

De raad is het orgaan dat de kaders stelt en het college controleert. Bovenal is de raad het orgaan dat problemen, wensen en ideeën uit de samenleving laat doorklinken. Tegelijkertijd is de raad ook het orgaan dat in een proces van procedures, overleg en afweging de spanningen tussen idealen, wensen en belangen van groepen in de samenleving tot een aanvaardbare uitkomst kan brengen. Daarnaast realiseert het college zich ook dat raadsleden ook inwoners zijn die zich zorgen maken over de effecten van de vervuiling door Chemours voor hun eigen gezondheid of die van hun familie. Daarmee komt het dossier dichtbij de persoonlijke leefwereld van de raadsleden.

De raad benoemt in dit specifieke geval de maatschappelijke impact van het dossier Chemours op de Dordtse samenleving, omdat dit aspect – aldus sommige fracties – niet belicht is geweest in het raadsvoorstel. Daarmee vervult de raad de rol zoals hierboven geschetst.

Onder 1. is beschreven wat het college kan doen vanuit zijn verantwoordelijkheid. Wat zou de raad (verder) willen en kunnen doen vanuit zijn verantwoordelijkheid? Er is niet alleen verantwoordelijkheidsgevoel, maar ook ervaren ongemak. Dat is daarom niet een praktisch vraagstuk maar vooral een ethisch vraagstuk, dat raakt aan het wezen van het zijn van volksvertegenwoordiger. Los van rollen en verantwoordelijkheden voelt het college dat het nodig is om als raad en college samen op te trekken, juist als het gaat om de ethische kant. Daarom is het college gemotiveerd om samen met u het gesprek in de commissie te voeren.

Een aantal mogelijkheden voor praktische invulling, naast de kaderstellende en controlerende rol kwamen al aan bod tijdens de oordeelsvorming in mei 2023 - [Oordeelsvorming Chemours](#) en collegememo [Bevoegdheden en taken rondom dossier Chemours](#)

Het ethische vraagstuk is aan de raad zelf. Hoe ziet de raad dit zelf? Daarom legt het college u een aantal dilemma's voor die achter de motie en het commissiebesluit van 12 december liggen.

Dilemma's

1. Immateriële schade

In toenemende mate wordt gesproken – niet alleen in Dordrecht en omliggende gemeenten ten aanzien van Chemours, maar ook landelijk ten aanzien van de vervuiling door grote bedrijven – over

in beeld te brengen, hoe maken we deze vervolgens bespreekbaar in de raad en tussen college en raad?

2. Communicatie

Het college informeert via de website en bij informatieavonden (samen met de andere gemeenten) de inwoners over het dossier. Vragen die bij de organisatie binnenkomen worden vanzelfsprekend zo snel mogelijk beantwoord. De ervaring leert dat inwoners vaak tevreden zijn over de beantwoording en het invoelend vermogen dat uit de beantwoording spreekt. Verder is, zoals al eerder aangegeven, het college samen met de andere gemeenten, bezig met het realiseren van 1 gezamenlijke website waar alle informatie – ook van professionele partners zoals bijvoorbeeld RIVM – te vinden is. Deze site gaat ondersteund worden met een app die naar verwachting in april operationeel is (vgl met de app voor het Dordthuis). De app maakt het ook mogelijk voor inwoners om vragen te stellen.

Welke vorm van communicatie is volgens u met de stad is verder nodig namens het politieke bestuur op dit dossier? Hoe bereiken we de mensen die teleurgesteld/bang zijn? Welke taak hebben raad en college hier in, vooral als het gaat om het laten aansluiten van de belevingswereld van de inwoners en de systeemwereld van overheidshandelen en het juridische traject?

In het bijzonder speelt het aspect geheimhouding een rol bij communicatie. Aan de ene kant waren en zijn er voor het college valide argumenten om geheimhouding op te leggen op de stukken die wij met u deelden over het plan van aanpak van Chemours; aan de andere kant voelt het ongemakkelijk om inwoners nog niets te kunnen vertellen over de voortgang van de gesprekken met Chemours over het plan van aanpak. Daarom beraden de colleges van de vier gemeenten zich nu op het mogelijk deels opheffen van de geheimhouding.

3. Beslissingen nemen in onzekere situaties

Hoe gaan we om met het gebrek aan beschikbare kennis over de toekomstige effecten van PFAS op het milieu en de volksgezondheid, bij het nemen van beslissingen (zoals vergunningen, saneringsplannen) die een mogelijk blijvende impact hebben? Het college legt hierbij een relatie met de aanbevelingen uit het OVV-rapport, waarvan in dit verband het meest aansprekende het werken vanuit het voorzorgsbeginsel. Het rapport benadrukt dat de betrokken bedrijven momenteel onvoldoende aandacht besteden aan de negatieve gezondheidseffecten van hun productieprocessen op omwonenden. Daarnaast concludeert de OVV dat de huidige (milieu)wetgeving en het bestaande systeem van vergunningverlening, toezicht en handhaving niet adequaat zijn om de gezondheid van omwonenden effectief te beschermen.

Het aanpassen van (milieu)wetgeving heeft als grondslag wetenschappelijke inzichten, en zoals hierboven aangegeven is de kennis op het gebied van PFAS in ontwikkeling. Dat geldt ook voor mogelijk nieuwe landelijke en Europese regelgeving. Op welke wijze gaan we om met de afhankelijkheid van andere overheidslagen- en instanties en welke rol wil uw raad daar in spelen?

4. Motie over onderhandelingen

Als het gaat om de motie, dan is het goed om te beseffen dat de

[REDACTED]

Het voorstel van Chemours is namelijk ook om privé-moestuinen te saneren. Overigens heeft uw raad geen wensen en bedenkingen geuit ten aanzien van de inzet van het college voor de moestuinen; reden waarom het college de onderhandelingen hierover spoedig aangaat/is aangegaan.

[REDACTED]